

Székel Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:

Égész évre 200 L., fél évre 100 L., negyedévre 50 L.
Egyes szám ára 4 L.

Felolós szerkesztő

TOMPA LÁSZLÓ

Bulevardul

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14 szám
Telefonszám: 34.
Megjelenik szombaton reggel.

Lesz-e feltámadás?

Nagypéntek szomorú gyásza, mélységes fájdalma üli meg a kebleket. Elnémultak a harangok ércnyelvei s a kerepelők egyhangú kattogása hív, hogy leboruljunk a diszeitől megfosztott oltártövében az Isten-ember szentes sűrjé előtt s meghallgassuk a Passziót, Krisztus Urunk szenvedésének és halálának szivbe-markoló történetét, amikor még a Nap is elsötétült és a Föld megrázkodott szörnyű fájdalmában. Hangzik Jeremiás próféta-nak minden időkre szóló, könynyeket sajtoló siralma: . . . »Ami örökségünk idegenekre szállott; ami házaink a külföldiekre. Árvákká lettünk atya nélkül; az anyáink, mint özvegyek. Vízünket pénzen ittuk; fánkat áron vettük. A nyakunknál fogva vonattunk és a megfáradtunk nem adtak nyugalommal. . . . Az atyáink vétkeztek és mi viseltük az ő gonoszágukat. Szolgák uralkodtak rajtunk és nem volt, aki megszabadítson azoknak kezéből! . . .

Nagypéntek komor gyásza, Jeremiás próféta szivszaggató siralma után azonban holnap már felhangzik az örvendező hálalének, jelölül annak, hogy a megcsufolt, megostorozott, tövissel megkoronázott, keresztre feszített Krisztus halottaiból dicsőségesen feltámadott. Hiába helyeztek mázsás követ sziklasírjára, az igazság nagy Fejedelme harmadnapra

kilépett sírjából, örökre szóló bizonyoságot téve arról, hogy az igazságot csak ideig óráig lehet elnyomni, eltemetni, de azután annál nagyobb erővel, annál nagyobb dicsőséggel tör napfényre. Krisztus tanította meg az emberiséget arra, hogy minden nagypéntekre következik a husvét, minden megaláztatásra a megdicsősülés, minden szolgaságra a szabadság, mert nem isteni rendelés, nem krisztusi gondolat az, hogy az emberek milliói rabláncot csörgessenek. Krisztus a megváltás dicső tényét a Kálvária gógothás keresztjével azért vállalta magára, hogy halálával és dicsőséges feltámadásával megpecsételt tanításából kiadjon az emberiségre a mindenkit egyaránt boldogító szeretet, egyenlőség, testvériség és szabadság.

És ma, 1898 év múltán, hol vagyunk ezektől a krisztusi eszméktől? Mintha csak a régi pogányvilágnak minden átka ránk szakadt volna, nem akarunk a krisztusi tanításnak egyedül boldogító útjára lépni. Itt is, ott is hatalmas köveket hengeritenek az igazság sírjára, nehogy feltámadjon és megalázza a gógösöket, az elbizakodottakat. Mintha még nem folyt volna elég vér, újra fegyvereket kovácsolnak és mérgező gázokat gyártanak a szabadság szent nevében. Lehet-e az ilyen emberiségnek örvendező husvétja? Méltán illenek erre a korra is az ujságírás nagy mesterének, megyénk halhatatlan szülőltének, Bartha Miklósnak a szavai, amelyeket harmincöt. esz-

tendővel ezelőtt, éppen ezen a napon, irt egyik husvétii cikkében: „Még mindig barbárok vagyunk. Munkánk felerésze arra gyümölcözik, hogy mézszárszékét állítunk a hadseregek által. Nem ölekezésre készülünk a testvériség szellemében, hanem irtó háborúra a gyűlölködés címen. A vadaknál annyival hátrább állunk, hogy mi szervezzük a rosszat, ők pedig rögtönzik. Szabadok is csak a kérdésekben vagyunk. A valóságban roszkozunk a bilincsek sulya alatt. Az emberi együttlétnek nem hasznait érezzük, hanem nyügeit. A hazát szuronyok közé fogta az állam; a munkát leigázta a tőke; a földet hatalmába kerítette a pénz.“

Amira igazak ezek a szavak, mintha éppen most íródtak volna. Azt kell kérdeznünk tehát, vajjon lesz-e feltámadás? És mégis azt feleljük: igen, mert lennie kell! Hiába dühöng tavasz elején a hóvihár, a kikeletet, a tavaszt úgy sem tudja megakadályozni. Bárminő orgiákat is álljon a gyűlölködés, egyszer mégis csak eljön az emberiség husvétja, feltámadása is, mert az ember nem szolgaságra, hanem szabadságra van teremtve. Ez a husvét, lehet, hogy még nincs közel. Lehet, hogy még sok nagypénteknek a szenvedését kell átélni, míg az utolsó Judás is eltűnik a földszínéről, de hogy ez a husvét, az emberiség testvérisülése is, el fog jönni egykor, az bizonyos, mert — hiszszük!

Közülést tart a csikmegeyi magyar párt.

Az Országos Magyar Párt Csikmegeyi Tagozata április 13-ikán, hétfőn, a román husvétii másod napján, délután 3 órakor tartja közgyűlést Csikszeredában, a közbirtokosság székházában. E közgyűlésen újválasztják a csikmegeyi tagozat intézőbizottságát és vezetőségét, de emellett általános jellegű, országos politikai kérdésben is állásfoglalások fognak történni ott. A közgyűlésen az országos pártelnök, gróf Bethlen György s a magyarpárti szenátorok és képviselők is meg fognak jelenni.

A Székelykereszturi Unitárius Főgimnázium megmentése

Érdekében alakult Iskolafenntartó Bizottság most kezdte meg az iskola megmentésére beérkezett adományok és kötelező nyilatkozatok számbavételét.

Közelből és távolból már eddig is szép összegek és kötelező erejű megajánlások érkeztek. Különösen Székelykeresztur lakossága és a kereszturi Unitárius Egyházkör eklézsiái mutatnak szép áldozatkészséget megajánlásaikkal. Az eddig számba vett eredmények alapján az Iskolafenntartó Bizottság jó reménységgel van a további, jogosan elvárható eredmények és az iskola fenntarthatása iránt.

Nyomatékosan felhívja a Bizottság a nagyközönség figyelmét arra, hogy az iskola megmentésének lehetősége határidőhöz van kötve: 1931 május 1-ig biztosítva kell lennie az 1931—32-ik iskolai évre szükséges összegnek! Éppen ezért senki se késlekedjék! Ne várja senki, hogy más ad-e és mennyit ad? Mindenki gondoljon arra, hogy kétszeresen ad, ha gyorsan ad. A mostani nehéz gazdasági viszonyok között is aránylag könnyű az intézetten segíteni, mert nemcsak pénzzel le-

A sánta szücs.

Írta: Vajda Ferenc.

Semmi sincs új dolog a nap alatt, azt mondja bölcs Salamon. Igaza is volt. A sántaság sem új dolog. Régen is voltak sánták. Hol ravaszabbul, hol ügyetlenebbül sántikáltak, mint ma, de egyformán rosszban sántikáltak. Magyar János szücsmester uram is a ravasz sántikálók közé tartozott, mégis rajta vesztett.

A Rákóczi forradalom javában folyt. A holdvilági vesztett csata után, Pekry Lőrinc újból összeszedi a kurocokat és Erdélyt visszafoglalja. Akkor bontották le az udvarhelyi Székely-Támadt várat is, hogy a labanc abba többé be ne fészkelje magát. Ebben a zavaros időben élt Udvarhely nemes városában Magyar János szücsmester. Szakértelmét, ügyes kezét munkái dicsérték: a szép sapkák, cifra bundák. Bölcsességét, okosságát a városbírói tisztséggel tüntették ki polgártársai. Mint a krónikás feljegyzi, igen »praktikus« ember volt: ott is aratott, ahol nem vetett. Akkor pedig vetni nem igen lehetvén: csak a zavarosban halászott.

A küllővári Szent István-napi vásár nagyon híres vala abban az időben. Felkészült arra Magyar János uram is. Sok szép portékája várt eladásra. A vásárra járás akkor nagyon nehéz volt. Közele helyekre rendszeren gyalog mentek az iparosok. A távoli

helyekre már csak egyes lovasgazda iparosok mehettek: ki szekérrel, ki lóháton. Magyar Jánosnak szép fakó kancája volt. Azzal indult. Sapkával, bundával telegyömöszölt egy nagy átalvetőt. Lóra tette. Maga is felült. Ha megunt, leszállott. Gyalogolt, vezette a lovat.

Mikor a dánosi réten haladt keresztül: a szászok ménéséből egy »jóképű« pej csitkó a fakó mellé szegődik. A csitkó nyert, vékonyan. A fakó visszanyerit: vastagon. Megbűzölök egymást. Kész a barátság. Magyar János uram nem térítette vissza. Minek is? Úgy se menne vissza. Bizonyosan valami árva csitkó, gondolta magában. A fakó örökre fogadta. Ő nem olyan lelketlen, hogy eltaszítsa az árva. Közben kötőféket is vett neki. Megetette, megittatta, éppen mint a fakót.

A vásáron a csitkó megtetszik egy szásznak. Nézegeti. Kerülgeti. Meglapogatja. Jámbor egy állat.

— Eladó-e ez a csitkó, szomszéd? — kérdi a gazdától.

— Miért ne, ha jól megadják az árát — felel Magyar János uram.

Alkudozni kezdettek. Csakhamar megcsinálják a vásárt. A szász kifizette az árát. Átvette a csitkót.

— Hát aztán, hová való vagy szomszéd? — kérdi az eladót.

— En kalánfalvi, szomszéd — felel Magyar János.

— Hm. Kalánfalvi. A szász gondolkodik. — Hát ez merre van, szomszéd.

— Merre a nap felkél. A Hargita oldalában.

— No, jó. Tudod, tudod — feleli a szász.

— Tudod a fenét, — gondolja magában Magyar János uram — mikor még én se tudom.

Kezet fogtak. Távoztak.

Magyar János szücsmester, a csitkó után, a szücs árut is hirtelen eladta egy kereskedőnek. Aztán lóra ült. Vágtat fakó lován, vágtat Kalánfalva . . . azaz Udvarhely felé.

A mi szászunk a csitkóval ott időzött még egy ideig a piacon. Ez alatt oda vetődik egy másik szász. Nézegeti a csitkót. De jön még egy szász. Az is nézi. Jön a harmadik is. Az is szemügyre veszi.

— Ez a! — szól az utóbb jött szász.

— Ez a! — erősíti a más kettő is. Dánosi szászok voltak. Egyik éppen a káros, az elveszett pej csitkó gazdája.

Kérdőre vonják a mi szászunkat. Kérlik vissza a csitkót. A mi szászunk nem enged. Erősíti, hogy ő igaz uton jutott hozzá. A sok hendergetésnek az lett a vége, hogy az ügy a tanács került és a tanács visszaitélte a csitkót jogos tulajdonosának: a dánosi szásznak.

A mi szászunk nem felebbezett. Megnyugodott az ítéletben és azonnal indult Kalánfalvára, hogy az eladótól visszakövetelje a pénzét. De, hol van az a csodálatos nevű falu? Úton, utfélen kérdezősködött utána: senki

se tudta megmondani. Deszkás, gerendás székelyekkel találkozott. Azokat is megkérdezte.

— Hírét se hallottuk, olyan falu a világon sincs — válaszol az egyik.

— Mehetsz, míg a szemekkel látsz, de Kalánfalvát sohase látod meg — felel a másik.

A szász ment is. Addig s addig tudakozódott, míg egy kereszturi kocsmáros utba igazította.

— Menj csak Udvarhelyre szomszéd, mert ott megtalárod a kalánfalvi embert.

Vasárnap érkezett a mi szászunk Udvarhelyre. Az utca népes volt. Eles szemmel figyelte a járó-kelőket, hátha rábukanna emberére. Hiába. Nem talált rá. Mikor a piacra felért, a református templomból éppen akkor omlott ki a közönség, végig hallgatva Szokolai István predikátor uram istenes, szép tanítását. A sok ember látára ismét remélni kezdett. Hátha itt lesz. A férfiak, szokás szerint, megállottak a templom előtt. Rendre nézegeti őket. Végre egy ismerős forma alakot pillant meg. A szemét nem vette le róla. Magyar uram volt, ki szintén észrevette a szász éles tekintetét és fejét rögtön másfelé fordította.

— Ez az, gondolja magában a szász.

A közönség oszlani kezdett, de Magyar uram nem mozdult. Mintha oda nőtt volna a lába. Csak állott. Végre egyedül maradt, s akkor megindult haza felé. De nem úgy, amint jött, hanem sántán. Hirtelen megfájt az

het ezt az iskolát támogatni, hanem tűzfával, gabonával és egyéb terményekkel is.

Vén-diákok! Ékléziák! Pénzintézetek Vezetői! Tanúgybarátok! és Ti mindannyian, akiknek szíveteken fekszik egy elárult székely iskola sorsa, siesetek adományaitokkal megmenteni a székelykereszturi Unitárius Főgimnáziumot és az adományt vagy kötelező nyilatkozatot f. évi április 15-ig beküldeni a gimn. igazgatósághoz.

Az iskola megalapításánál ott volt az egész Székelyföld segítő keze! Legyen ott minden jó székely az iskola megmentésénél is!

A Kereszturi Véndiákok és az Iskolafenntartó Bizottság nevében:

Dr. Elekes Dénes s. k. Páter Lajos s. k.
véndiák-biz. elnök. vendiák-biz. jegyző.
Gálvaly Samu s. k. igazgató.
Dr. Elekes Domokos s. k. Útő Lajos s. k.
isk. fenntartó biz. isk. fenntartó biz.
elnök. jegyző.

Leszállította a kamatlábat

a Nemzeti Bank 9 százalékról — 8 százalékra. Csak 1% a különbség, de minden különbség fontos itt, ami a kamat csökkenése felé vezet. Most már az ujonan megszavazott kamattörvény szerint a megegyezéssel kamat nem lehet több 8+6, vagyis 14 százaléknál. A perbeli kamat magánköveteléseknél 9 százaléknál, kereskedelmi ügyekben pedig 10 százalék. Itt említjük meg, hogy ha a megegyezéssel kamat nagysága nem irásban állapított meg, akkor nem lehet többet követelni 10 százaléknál. Az új törvény rendeli azt is, hogy a törvényileg megengedett kamatot semmiféle burkolt kikötéssel, vagy nem pénzbeli szolgáltatással növelni nem szabad. Hat hónapnál hosszabb időre előre kamatot szedni nem szabad. A kamat 3 év alatt évül el. A régi adósságok után még ki nem fizetett kamatok 1929 február 1-től kezdődőleg 18 százalékkal számítandók. A törvény a visszaéléseket szigorúan bünteti. Az új törvény mindezen rendelkezései csak a törvény életbeléptekor, vagyis a hivatalos lapban való megjelenéstől fogva lesznek kötelezők.

A kamattörvény megszavazásának természetesen következménye, hogy a betétek után fizetett kamat is alább száll. Ez irányban a bankok ország-szerte már megtették intézkedéseiket

egyik lába. Sétapálcájára támaszkodva, nagy nehezen sántálva, vánszorgott le a Botos utcán.

A szász nézi. Egyre csak nézi. Szörnyen csodálkozik.

— Uram Isten, mi dolog ez, gondolja magában, hiszen az én emberem nem volt sánta. A szemem csale, vagy mi történt?

Am azért illő távolból követte. De nemcsak a szász csodálkozott. A járókelőknek is feltűnt Magyar uram hirtelen való sántasága. Mikor a templomba ment: semmi baja sem volt. Most alig tud járni.

— Mi lelte a lábát, Magyar uram — részvétellel kérde az egyik.

Nem felelt.

A másik érdeklődő, ki jobban ismerte, már csipős volt.

— Miben sántikál, Magyar uram, — kérdezte nevetve.

Magyar uram erre se felelt. Sietett haza. Már a mennyire sántán sietett.

A szász utána Elkísérte éppen hazáig. Megnézte jól a házat. Megjegyezte a házszámot. Onnan a városbíróhoz ment. Elmondja, mi járta van. A sánta embert szerető törvény elé állítani. Most a városbíró kezd csodálkozni, mert ő sánta embert nem ismer az egész városban. De, amint a kérdéses házhoz közeledtek: azonnal tisztában volt, hogy kivel van dolga a szásznak. Bementek.

— Jó napot kívánok, Magyar uram, — köszön a városbíró. — Igen örvendenék, ha jó egészségben tiszteletelném. De ez a becsületes szász azt mondja, hogy fáj a lába. Sántál nagyon?

— Igen, igen. A délelőtt nagyon elfogott volt a hűlés, de most szűnő félben van.

— No, ne busuljon, Magyar uram, rögtön meggyógyul, mihelyt a

s ezt teszik most az Udvarhely megye területén működő pénzintézetek is — igen helyesen egyöntetű eljárással. Amint az erre vonatkozóan mai lapszámunkban megjelent hírdetményben látjuk, intézeteink ezt a kamatméréséklést olyan mértékben eszközlik, mellyel a takarékosági tőke tulajdonosai meg lehetnek elégedve. Amig ugyanis az ország fővárosában a bankok kihelyezett tőkék után eleddig ugyanazon 18—20% kamatot számították fel, mint a mi intézeteink, addig a betétek után eddig 7% kamatot adtak, amit most, a kamatszabályozó törvény megszavazása nyomán, 5% ra csökkentettek s így ami intézeteink által a hírdetményükben közölt 9, 8, illetve 6% ban megállapított betétkamat igen méltányosnak mondható s az illető intézetek áldozatkészségéről tesz tanuságot.

Nincsen kétségünk, hogy a betétes közönség megérti és méltányolja pénzintézeteink jelentős akcióját és mindazok, akik inkább a nagyobb biztonságot keresik és nem a tulságos kamatoztatásra helyezik a súlyt, tőkék gyümölcsötzetését továbbra is és fokozottabb mértékben komoly, megbízható, céltudatos pénzintézeteikre bízzák.

Az önvédelem eszközeivel. A nagyváradi és marosvásárhelyi esetekből kifolyólag dr. Willer József képviselő a parlamenti csoport megbízásából felkereste Calinescu belügyi államtitkárt és bejelentette neki, hogy ha a hatóságok a jövőre is olyan feltűnő télen-séggel fogják elnézni a kisebbségi polgárok ellen intézett merényleteket, amilyent Kövér Gusztáv, vagy Sebestyén hírlapíró megveretésénél tanúsítottak, a magyarság úgy fogja tekinteni, hogy a hatóságok részéről hiányzik a kisebbségi érdekek megvédése iránt a jóakarattal és ezért kénytelen lesz a saját önvédelmi eszközeit megszervezni

Zepelin-látogatás Budapesten. A mult vasárnap Budapestre érkezett a németek világhírű nagy repülőgépe, a Zepelin s a Magyarország fölött való több órai keringés után ott ki is kötött. A repülőgépre Gömbös Gyula honvédelmi miniszter is felszállt és résztvett a körperülésen.

Francia ház Budapesten. A francia kormány 45 millió frank hitelt szavaztatott meg, hogy ezen összegből Budapesten, az ottani francia követség részére, egy dunaparti palotát megvásároljon és azt berendezze.

szásznak visszaadja a csitkó árát.

Felpattan erre Magyar uram.

— Miféle beszéd ez? Nem ismerem ezt a szászt. Nem tudom, miféle csitkóról van szó.

— No, szomszéd, nem haragudni. Hiszen te vagy kalánfalvi. Én ide jöni, Kalánfalva. Csitkó nem tiéd. Elvitte daniosi szász.

A szász beszédére alább hagyott Magyar uram. Bellátta, hogy nincs szabadulás abból a csávából, melyet saját maga készített magának. Egyet fordított a dolgon.

— Tréfa volt az egész — mondja nevetve. — A fakó tréfált a csitkóval, mikor örökbe fogadta. Én meg tréfáltam veled, mikor eladtam. Itt van a pénz.

A szász megkapta, amit keresett: a pénzt. Magyar uram pedig megkapta, amit nem keresett: a céh itéletét. Ugyanis a nemes szúcstársulat nem vette tréfának a dolgot. Szigorúan ügyelt a céh jó hírnevére, tagjainak becsületére, igaz, keresztény életére. Nem tűrte a sántikálást. A mint kitűdött Magyar uram sántikálásának igazi oka: tanács elé idézték. A tiszték pedig, a dekány elnöklete alatt, hozták a következő itéletet: »Mivelhogy Magyar János csücsmester istentelen cselekedetével, méltatlanná tette magát a nemes szúcstársulatra: ezennel megnótázzuk és a nemes szúcstársulattól örökre kirekesztjük.

Az naptól fogva, nem is hívták másképpen Magyar uramat, mint Sánta Jánosnak. Az itélet sulyát: a retentő szegyet nem tudta elviselni. Megtört. Nemsokára felült a fakóra és végleg elköltözött a városból.

A pénzre vonatkozólag azt mondja Bölcs Salamon: Kívánatosabb a jó hírnév nagy gazdagságnál, aranynál és ezüstnél a kedvesség jobb.

A megyetanács közgyűlése.

Április 1-én tartotta a megyetanács tavaszi rendes közgyűlését, a megyeháza kistermében, dr. Jodál Gábor elnöke mellett. A gyűlést, törvény szerint, már március elsején meg kellett volna tartani, de a költségvetési nehézségek miatt az állandó választmány a miniszter hozzájárulását kérte — és kapta meg — a közgyűlés elhalasztásához, hogy az alatt elkészüljön a költségvetés, amely a közgyűlésnek éppen egyik legfontosabb tárgya. A közgyűlésen a tagok majdnem teljes számban jelentek meg. Jegyzőkönyv hitelesítés és a mult gyűlésen jelen nem volt tagok eskütétele után újból alakították választás utján a tanács vezetőségét. Elnök lett dr. Jodál, alelnökök Frölich és Elekes Dénes, titkárok Balázs András és Kiss István, kvestorok Biró Lajos és Ilyés Orbán Balázs.

Ezután Sebesi Ákos dr. választmányi elnök (alispán) adta elő reális körülményekkel készített és a közigazgatás minden ágára kiterjedő jelentését, melyet a közgyűlés Kakucs Ferencz, Frölich és Nagy Lajos indítványára jegyzőkönyvi köszönet mellett vett tudomásul. Kiemelték a felszólalók a közgyűlés helyeslése mellett, hogy az állandó választmányi elnök működésében mindig előzékenységet, segítőkészséget, megértést és igazságot lehetett tapasztalni s tény, hogy az ő és az állandó választmány működése óta a központi közigazgatásban teljes rend van, a tisztviselők kivétel nélkül lelkiismeretesen, pontosan töltik be hivatalukat.

Az alispáni jelentéssel kapcsolatban Bartalus Izák tanácsag intézett kérdést az alispánhoz a községek önállóságának az ügyében. Az alispáni jelentés is nagy fontosságot tulajdonít ez ügynek, meg is tett az állandó választmány mindent, hogy a községek visszakaphassák önállóságukat; az egész országban sehol sincsenek már csoportközségek, csak Udvarhely megyében; a kormány igazgatóságban is meg van a jóindulat, mi az oka tehát, hogy még mindig késik a visszaadás? Az alispán válaszában kifejtette, hogy a kormányigazgatóság ismétlenül is különböző adatokat kért be a községekre vonatkozólag (lélekszám, adóösszeg, költségvetés összege), amiket ő rendelkezésre is bocsátott, többször személyesen is eljár az igazgatóságnál, s a megoldás sokáig már nem késheik. Anyai bizonyos, hogy ezért az állapotért a volt megyei intérimár bizottság a felelős, amely elpolitizálta vagy elkontárkodta a községek önállóságát.

Frölich Ottó a felvidéki községek nyomorán való segítés céljából azt ajánlja, hogy a rossz karban levő utak minél előbb vétessenek javítás alá s e munkálatokhoz a felvidéki községek lakói alkalmatassan munkásokul.

Kakucs Ferencz a magas városi vámokat — egy szekér fa után 20 lej — kifogásolja, Nagy Lajos esperes pedig a marhalevelek tulmagas díja ellen emel kifogást, kimutatva, hogy egy kis malac baromlevelének a kiállítás majdnem 100 lejbe kerül. Ezen vámok és taksák nagyban növelik a gazdanép nyomorúságát.

Laslo Gyula g. k. esperes szólalt fel ezután. A mult idők szekeére ülve, a nemzeti parasztpárt nevében tiltakozott az ellen, hogy ez a párt a megyetanácsban nincs a választásokon elért (?) 20 százaléknak megfelelőleg képviselve (az esperes ur elfelejtkezett arról, hogy a karika kikerekítése 19-ről 20-ra nem sikerült, mert a felsőbb hatóságok nem engedték meg azt) — és ezután tiltakozott az ellen, hogy a megyetanácsban bárki is magyarul merjen beszélni (az esperes ur elfelejtkezett arról, hogy a választásokon ő hirdette a demokráciát és a népek szabadságát). Az esperes tiltakozását a megyetanács magyar tagjai egyhangúlag visszavetették és ellenmondással utasították vissza, majd pedig Jodál elnök fölülény higgadtsággal választás a szennvedélyes felszólalásra. Először is arra kérte a felszólalót, aki a román nemzeti parasztpárt — tehát egy politikai párt — nevében beszélt, hogy ne vegyítsen politikát a tanácskozásba. A nyelvkérdést — ugymond — országosan fogják rendezni, ez sokáig nem

halasztható, addig legyünk türelemmel egymás iránt, hogy ezzel könnyűvé és kellemessé tegyük egymás részére azt a munkát, amelyet e körben el kell végeznünk. A 20 százalékról pedig ne beszéljünk, mert ez már bíróság elintézt kérdés.

A költségvetést annak hosszadalmas és részletes ismertetése és több felszólalás után elfogadták. Nagyobb vitára adott alkalmat egy 112 ezer lejes tehertétel, amelynek eredete a következő. A háború alatt működött közlelmzési hivatal követelése címen a haditermény r.-t. beperelte Romániát a párizsi döntőbíró előtt azon összeg erejéig, amely ezen követelésből a Romániához szakadt területekre esik. A haditermény r.-t. pernyertes lett, s a román kormány a megítelt összeget szétosztva a megyék között, Udvarhely megyére 112 ezer lej megfizetését róta ki, elrendelve annak a költségvetésbe való felvételét. Megjegyzendő, hogy az itteni közlelmzési hivatalnak mintegy 500 ezer korona készpénze volt, s minthogy a megye, amely a közlelmzési hivatalt vezette, pénzt nem kezel, a befolyó pénzek a pénzügyigazgatósághoz fizetettek be. Hogy az impérium átvételek mi történt ezekkel a pénzekkel, mennyi volt azoknak az összege, azt nem lehet tudni, mert sajnos, az átvétel nem jegyzőkönyv mellett, hanem a hatalom rövid útján történt. Ki tudja tehát, mi lett ezekkel a pénzekkel? Azt azonban jól tudjuk, hogy az élelmzési hivatal az impérium átvétele után is még évekig működött, s emlékezünk, ugy annak vezetésével Ráuca, Metea, Popa is foglalkoztak. Minthogy az átvétel után az iratok felett sem rendelkezhetett a vármegye akkori volt vezetősége, a mai vezetőségnek pedig ugyancsak nem áll rendelkezésre semmiféle hivatalos irat, vagy adat, amelyből a felelősség vagy a bönösség megállapítható volna (bármennyire kívánatos lenne is az), ezért csak a leggonoszabb politikai machináció akarhat ebből az ügyből a régi rezsim ellen tőkét kovácsolni. A tétel benne maradt a költségvetésben s most azon kellene igyekezni, hogy az állam valamiképpen levegye azt a megye nyakáról, mert hiszen a pénzek nem a megye, hanem az állam pénztárába folytak be s ha elvesztek, ott vesztek el.

A közgyűlés reggel fél 10 órától egyfolytában délután 3 ig tartott.

Ipartestületi ügyek.

Országos kirakó vásárok: április 10-én Magyaros, 13-án Homoródszentpál, Nagybacon, Vámosgálfalva.

Március hó 30-án fejeződött be az asztalos ipartársulat szaktanfolyama, melyet Vigh István marosvásárhelyi műbutor asztalos vezetett. A szaktanfolyam 4 hétig tartott s 28 mester és segéd vett részt azon. Stílust és modern pácolási eljárásokat s azok alkalmazását mutatta be az oktató a tanfolyam résztvevőinek. A résztvevők száma igazolja, hogy városunk iparsai a nagy üzleti pangás mellett is ambicióval és munkakedvvel sietnek megragadni minden alkalmat, amely lehetővé teszi, hogy az ipros is lépést tudjon tartani mindennemű ipari haladással, belátva, hogy csak így tudja megállani a helyét, ha modern munkák elkészítésére van szükség. Cseke Lajos társulati elnök halás szavakkal köszönte meg Vigh István oktató mesternek fáradozásait, kiemelve azt is, hogy az Ipartestület közbenjárása tette lehetővé, hogy az Iparkamara viselte az oktató mester díjazását.

A varga ipartársulat március 31-én tartotta rendes évi közgyűlését Ferencz Károly társulati elnök vezetésével, melyen a társulat tagjai, kivétellel, mind megjelentek. Ferencz Károly elnök megnyitó beszédében sánálattal állapította meg, hogy a hajdan erős varga ipartársulat, mely 6—700 éves multra tekint vissza, ma már csak 20—30 taggal áll fenn városunkban, a gyáripár tönkre ette ezt a szakmát annyira, hogy maholnap teljesen megszűnik. Bálint Gábor pénztárnok és jegyző tette meg jelentését, melyet a közgyűlés köszönettel vett tudomásul, a számvétség pedig jelentést tett az ügymenet rendességéről. A régi

elnök és tisztikar lemondott, az új választásnál pedig egyhangulag őket választotta vissza a közgyűlés s a bizottságban 3 idős és tekintélyes mestert.

Az Ipartestület képviselőjében Pluhár Gábor ipt. titkár volt jelen.

A leltározásnál bemutatta az elnök a varga cégnek legelső céhtábláját mely 1215-ben készült, tehát ezzel is igazolva van, hogy a nagy és hatalmas cég ezeltől 716 évvel alakult meg.

A Betegségélyző központnak Segesvárról városunkba való visszahelyezése iránt ipartestületünk a kereskedő társulattal karöltve veszi fel a harcot és úgy az Iparkamaránál, mint a minisztériumban mindent megmozgatunk, hogy az sikerrel járjon.

Ugy a helyi, mint a vidéki összes iparos testvéreinknek boldog húsvéti ünnepeket kívánunk!

Az Ipartestület elnöksége.

Megadoztatják a nem létező jövedelmet is.

Többször irtunk már arról a törvényellenes gyakorlatról, amely szerint a hatóságok csak abban az esetben engedik meg a gazdáknak a pénzért vagy nyereségre való fuvarozást, ha külön erre vonatkozó iparendélyt szereznek. Az agyagfalvi gazdák közt is sok olyan volt, aki deszkát s más ilyen fenyő-árut szállított az alvidékre s ezek is kénytelenek voltak a pénzügyi és csendőri közegek zaklatásai miatt a fuvarozáshoz iparendélyt váltani. Az iparendély alapján aztán jól megadoztatták őket, mint fuvarozással foglalkozó iparosokat. Az a szegényes kereset, amit ez a kisegítő foglalkozás hozott, nem volt elég arra, hogy abból még a »jövedelmi« adóra is teljék, — s az agyagfalvi gazdák — mintegy harminc — a mul év decemberében egységes elhatározással, tömegesen visszaadták iparendélyüket, bejelentve az ipar és a pénzügyi hatóságnak, hogy az »iparról« lemondanak, s a fuvarozás gyakorlását tényleg meg is szüntették. A bögözi adóhivatal azonban, amelyik egyébként is kitüntette magát a felvidéki fuvarosoknak az uton való feltartoztatásában és az iparendélyek vizsgálásában, — dacára ezen lemondásnak s dacára, hogy a gazdák a fuvarozással felhagytak, az összes agyagfalvi gazdákat, akiknek régebb iparendélyük volt, az időre is megadóztatta, a tavalyi kulcs szerint, holott kétségtelen, hogy az adónak a jövedelem az alapja s ha nincs jövedelem, adó sem lehet. Ahol még a nem létező jövedelmet is megadóztatják, ott nem lehet azt mondani, hogy a hatóságok valami nagy igyekezetet tanúsítanak arra nézve, hogy az élet könnyebbé és elviselhetőbbé tétessék.

Bérbeadhatók-e az italmérések?

Az új szesz törvény szerint a községekben az italmérségi jog ezután a községet illeti meg s a község ezen jogát árverésen való bérbeadás útján gyakorolja. A törvény nem tartalmaz rendelkezést arra nézve, hogy a régebben szerzett italmérések is bérbeadandók sőt a parlamenti felszólalásokból inkább arra lehet következtetni, hogy a törvény nem kívánta elkobozni a szerzett jogokat, hanem a jogosítottakat életben léteig biztosítani akarta azokat. Határozott rendelkezéseket erre nézve a végrehajtási utasításnak kellene tartalmaznia, — ha meg fog majd jelenni. A miniszter azonban nem várta meg a végrehajtási utasítás megjelenését, hanem rendeletet adott ki, utasítván a hatóságokat, hogy az összes községi italméréseket, tekintet nélkül az eddigi jogosítottakra, árverésen adják ki. Az italmérők most nagy gyűlést tartottak Brassóban a múlt vasárnap, s azon tiltakoztak az árverések ellen és kérték a rendelet felfüggesztését mindaddig, amíg a végrehajtási utasítás tisztázta a helyzetet. Az italmérők állásfoglalása jogos és méltányos, mert az államhatalomnak se lehet ereje, vagy legalább is erkölcsileg indokolható szabadsága ahoz, hogy szerzett jogokat egyszerűen konfiskáljon és meglévő existenciákat tönkre tegyen.

Segítségére sietett most az italmérőknek a temesvári revíziós bizottság, kimondván egy konkrét határozatában, hogy a régi italmérségi jogok érvényben maradnak és csak az újakra vonatkozik a községek árvereztetési joga. Ez a döntés meggyőzően nézve is fontos, mert itt is megkezdődtek az árverések, egyszerűen kidobva a régi jogosítottakat. Célszerű lesz ezeket az árveréseket beszüntetni, nehogy a községek kártérítési kereseteknek tegyék ki magukat. Itt említjük meg, hogy a törvény szerint helyi bizottságok alakítandók a községekben, amelyekre az a nagy és komoly feladat vár, hogy a majd jogszerűen kitűzendő árveréseknél a törvény által előírt feltételek betartására vigyázzanak és azokat ellenőrizzék. Ilyen fontos feltétel pl. az, hogy nem vehet részt az árverésen, aki legalább öt év óta nem lakik az illető községben. Ezen bizottságnak tagja a pap és a legidősebb tanító is.

Azok az italmérők, akiknek korcsmajogát hirtelenében már elárverezték, saját érdekükben járnak el, ha az árverési eljárást megfellebbezik és annak megsemmisítését kéri.

Pusztit — a védőoltás.

Már a második katona fiunkat temették e héten. Az első Nagy András volt, akit Buzeuból halva hoztak haza, utána Kállay Józsi tettük be a hideg földbe. Azt mondja a kurucz nótá: »Ma még piros élet — holnap fehér álm« — ez a katona sors. Csak hogy akkor harctér volt az ország s a halál piros és fehér rózsái a harcoknak minden lábnyomán nyíltak. De ma béke van s a mi fiaink nem háborúba, hanem békés katonai kiképzésre mennek be a regáti ezredékhez, — miért hal meg tehát egyik a másik után? Sutogják és beszélnek, hogy a védőoltásoktól halnak meg az ujoncok. Annyi bizonyos, hogy beoltották őket s az is bizonyos, hogy azután betegek lettek s kettőtől már tudjuk, hogy meg is haltak. De hát akiktől mi nem tudunk? Hát akiktől más megyékben tudnak? Vagy akiktől sehol sem tudnak? Ujabb és újabb neveket hallunk, ismerősöket, rokonokat: ez is beteg, az is beteg. Előbb Kállay Józsi is csak beteg volt. Kinlódott, szenvedett és husvétra meghalt.

És a köztudatban ott bolyong már régóta a fekete árny: a belföldi szérumok nem jók, külföldit pedig nem szabad behozni. A katonákat, úgy mondják, tifusz ellen oltották be. Az oltás megvédte őket a tifusztól. Ha jó a szérum. De ha rossz a szérum, — akkor meghalnak. Lehet az a baja is a szérumnak, hogy a bacillustenyészet, a vaccin, nincs eléggé legyőngítve az oltóanyagban s akkor éppen ellenkező a hatás: nem védelmet, hanem tifuszt oltanak a katonába, olyan súlyos tifuszt, amibe bele kell halnia.

Ezek a magyarázatok, feltevések, suttogások indokoltak. Mert másképp meg nem érthető, hogy életerős, egészséges ifjak máról holnapra miért halnak meg. A halál okatlan pusztításának tehát véget kell vetni. Mindenki bűnös, aki tehetne valamit ez ügyben és nem teszi azt meg. Mi nem tehetünk egyebet, mint hogy felhívjuk a közfigyelmet a dúló veszedelemre és főképpen felhívjuk a hivatalos figyelmet. Ezt ezzel az irással megtettük. Más is tegye meg a kötelességét és ne mondja senki azt, hogy indokolatlan a harangok félreverése, mert még csak két katona halt meg az oltás után. Csak? Egynek sem volna szabad meghalnia.

Emlékezzünk! Kilencven esztendeje halt meg Kőrösi Csoma Sándor, a háromszékmezei Kőrös községből származó nagy kutató Darzsilingben, a Himalája alatt. Az ősmagyarok eredetét kereste fáradságot nem ismerő erő akarással. Talán sikerült volna is ez neki, ha több anyagi segítségben és még több megértésben részesítették volna. Azonban székely volt, nem kért, nem kilincsel, hanem saját erejéből, saját tudása alapján akarta elérni célját. Így is megfizethetetlen érdemeket szerzett. Az egész művelt világ elismerése kíséri emlékezetét. Sirját először az angolok jelölték meg emléktáblával: »Fantom után futó, fanatikus zseni. Törökvese ábránd volt, kár, hogy erre áldozta lángelméjét...«

A politikai helyzet.

A parlamenti ülés szakot királyi kéziratral bezárták. Szerdán volt az utolsó ülés, amely éjfélig tartott s akkor olvasta fel Mironescu a királyi dekrétumot. Hogy meddig szünetel a parlament, azt ma még nem lehet tudni. Az utolsó ülésen megint történt egy miniszter-sértődés: a kormánypart leszavazta a dicsőszenntmártoni nitrogéngyár törvényjavaslatát, s erre *Manoilescu* kereskedelmi miniszter irásban bejelentette a miniszterelnöknek, hogy lemond. Mironescu azonban helyrehozta az ügyet, este 9 órakor bezárta az ülést s ugyanakkor kihirdette, hogy az utolsó ülést éjjel fogja a ház tartani. Erre azért volt szükség, mert egy ülésen nem lehet egy törvényjavaslat felett kétszer szavazni. Az éjjeli ülésen aztán *Condeescu* hadügyminiszter a *haza védelme érdekében* kérte az ellenzékieskedő kormányparti képviselőket, hogy szavazzák meg a törvényt. Erre aztán a kormánypartiak meg is szavazták azt, amire *Manoilescu* is kijelentette, hogy lemondását tárgytalannak tekinti. Ez volt a fináléja a nagy törvénygyártó ülés-szaknak. Ez pedig nem mutat valami erős egységre a nemzeti parasztpártban. Hogy milyen ellentétek és nézeteltérések vannak ott, arról jellemző egy ifjú parasztpárti képviselő kijelentése, amelyet az új, szigorú sajtótörvényjavaslat feletti elkeseredésében tett: »két éves kormányzásunk kezd nevétségességgé fulladni. A párt rendre-rendre feladta minden elvét és programját minden sarkalatos pontját... A Mironescu-kormány addig marad a helyén, amíg a nemzeti parasztpárt rá nem eszmél arra, hogy saját magával szemben követ el bűnt a kormány támogatásával.«

E közben künt Németország külügyminisztere Curtius és Schober osztrák kancellár mind több és több barátot hódítanak az általuk megkötött vámunióknak, aminek különben, úgy látszik, nincsenek is igazi ellenségei, kivéve Csehszlovákiát és Franciaországot. Ha kialakul a nagy gazdasági antant, amely az északi tengert a feketetengerrel kapcsolná össze: ez kétségtelenül sorsdöntő lesz Magyarországra és Romániára nézve is. A fejlemények a népszövetség legközelebbi ülésén fognak kialakulni, amelyen a vámunió tárgyalás alá kerül.

Román lapszemle.

A *Vestul* március 27-iki számában a német osztrák gazdasági meg egyezéssel foglalkozik s többek között a következőket írja: a magyar politikai élet jelenlegi vezetői mindenesetre örömmel vették a hírt. Érthető. Minél jobban elmerül Ausztria a német gazdasági és politikai tengerben, annál kevesebb esélyei vannak Habsburg Ottónak a magyar trónra s annál biztosabb a Bethlen és Horthy jelenlegi helyzete.

Az *Ordinea* március 29-iki számában »Németország offenzívát indít a békeszerződések ellen« címen Ion Foji tollából közöl cikket. Németország szövetségeseiket kerésett — írja többek között — s ezt a szövetségest Olaszország személyében meg is találta a békeszerződések elégedetlenségei között. A fasizmus ugyanis azt tartja, hogy Anglia, vagy Franciaország sem járult többel és jobban a győzelem kivívásához, mint Olaszország. S a békeszerződések megkötésénél Olaszországgal igazságtalanság történt. De Oroszországgal sem lehetne megelégedve a békeszerződésekkel, még abban az esetben sem, ha megmaradt volna polgári országnak, de Itálián s a Szovjeten kívül Magyarország, Ausztria és Bulgária is belefogódzott Németország politikai szekerébe. Sőt a nacionalista Törökország is érdekelt van ebben a blokkban. A vámunióval pedig Németország előkészítette az Anschluss utjait s ez lesz az utolsó lökés — írja az *Ordinea* — ami a békeszerződések érné fogja.

A *Román Sajtó* Rador és Danub jelentései nyomán kommentár nélkül közli, hogy a német-osztrák gazdasági

szerződés a kisantant államaiban s a Népszövetségnek is élénk visszhangra talált. A Zollverein-t (vámközösség) egyedül a csehszlovák sajtó támadja, másutt fentartással közlik a híreket s általában sehol sem kísérik magyarázattal. A Népszövetség megértéssel és tárgyilagossággal fogadta a német-osztrák gazdasági egyezményt.

Az *Universul* április 1-jei számában »Kisebbségi propaganda« címen vezetőhelyen cikket közöl. A különböző pártokon, klubokon s a kisebbségi sajtón kívül még számtalan nemzetközi intézmény, egyesület és unió tanulmányozza a kisebbségek helyzetét, védi és pártfogolja érdekeit. A Népszövetség mellett — folytatja cikket az *Universul* — külön kisebbségi liga működik s az interparlamentáris unióknak is külön kisebbségi szakosztálya van. A második internacionálénak is van egy szervezete, mely kizárólag a kisebbségek helyzetével és problémáival foglalkozik. A felsoroltakon kívül — írja a továbbiakban — a következő nemzetközi egyesületekről van még tudomásunk, melyek kivétel nélkül a kisebbségek érdekeit szolgálják: International Law Association, Unionea mondială pentru cooperarea amicală a bisericilor, Europäischer Kulturbund, Verband der Deutschen Volksgruppen in Europa, stb. Ezek a nemzetközi egyesületek, ligák és uniók minden országban nagyarányú propagandamunkát végeznek a lengyelországi, csehszlovákiai, romániai és jugoszláviai kisebbségek érdekében, de teljesen mellőzik és elhanyagolják a németországi, magyarországi, bulgáriai és törökországi kisebbségeket. Kik az irányítói ennek a propagandának? — teszi fel a kérdést az *Universul*. A *Le Mesager d'Athenes* egyik utóbbi száma cikket közöl ezzel a kérdéssel kapcsolatban s megírja, hogy ebben a mozgalomban elsősorban a németek játszanak vezetőszerepet. Az egész propagandamozgalom német alapokra van lefektetve s filozofiai, tudományos és politikai utakon halad. Csaknem minden idevonatkozó tanulmány, amit az utóbbi hat esztendőben irtak és publikáltak a kisebbségi kérdéssel kapcsolatban, németnyelvű, vagy német eredetű. Érdekes megfigyelni — folytatja cikket az *Universul* — hogy azokon a nemzetközi kongresszusokon és konferenciákon, ahol lengyelországi, csehszlovákiai, romániai és jugoszláviai kisebbségi képviselők szoktak megjelenni, az előadási nyelv kizárólag német. S a magyarok jegyetlen alkalommal sem tiltakoztak ezeken a kongresszusokon a német nyelv ellen, pedig köztudomású, hogy Romániában egyetlen alkalmat sem mulasztanak el, ha arról van szó, hogy állást foglalhatnak a hivatalos román nyelv ellen. A fenti egyesületek, ligák és uniók tervszerűen dolgoznak s minden törekvésük oda irányul, hogy a kisebbségek érdekében, mindenféle kedvező léghőrt teremtsenek, kivételes előnyöket biztosítsanak számukra (állam az államban) hogy elősegítsék és támogassák revíziós politikájukat, s ezzel szemben sajnos — fejezi be cikket az *Universul* — az érdekelt államok semmit, vagy nagyon keveset végeznek.

Jogerős a városi tanács feloszlátása.

Mint ismeretes, a magyar tanács- tagokat az erőszakos és törvényellenes eljárások abba a kényszerhelyzetbe hozták, hogy tagságukról mindnyájan lemondjanak. A kolozsvári felülvizsgáló bizottság elfogadta a lemondást és elrendelte a tanács feloszlátását. A magyarellenes blokk megfellebbezte a feloszlátást, a minnek közzetében a bukaresti központi felülvizsgáló bizottság március 19-ikére tűzte ki az ügy tárgyalását. A magyarság részéről a tárgyalás Sebesi János szenátor jelent meg. Március 20-ikán hirdette ki a bizottság a határozatát, amely szerint a fellebbezést elutasította s a feloszlátó határozatot meg erősítette. Az ellenpárt most azzal maszlagnol, hogy a magyar tanácsosok ok nélkül mondottak le s az új választás költségeiben ők fognak elmarasztaltatni. Ez azonban az igazságon mit sem változtat, az igazság pedig az, hogy ezt az ősrégi magyar várost nem

Feltűnő olcsó áruk HIRSCH RUDOLF divatüzletében.

1 méter Crep de chin . . . . . 140—180—190 lej
színes mosó Bemberg selymek . . . . . 60 «
mosó angol zefírek . . . . . 30—35 «
fehérnemű és ágynemű vásznak . . . . . 22—26—30 «

Női kabát-kelmék . . . . . 180 lejtől
férfi öltönyzövetek . . . . . 150 «
mosódelinek . . . . . 30—35 «
selyem női nadrágok . . . . . 70 «

Harisnyákban, nyakkendőkben és zsebkendőkben olcsó áruk!

lehet törvénytelen módon kinevezett, itt sem lakó tanácsosokkal, mesterségesen kikényszerített polgármesterrel kormányozni. Akik mindig a demokráciát hirdetik, azok nyugodjanak bele abba, hogy a polgárság szabad akarata jelölje ki a tanácsosokat is és a polgármestert is, ne pedig hatalmi kényszer és mesterkedés. Az új választás ideje közelebről ma még nem tudható. Mindenesetre kívánatos lenne, hogy addig egy olyan ideiglenes bizottság vigye a város ügyeit, amely a törvény rendelkezésének megfelelően, a város ősi, tekintélyes polgárságából áll.

A kolozsvári

„Minerva“ Biztosító R.-t. közvetlen összeköttetést létesített viszontbiztosítási világcégekkel.

A kolozsvári Minerva Biztosító R.-t.-ot ezelőtt 5 évvel alapították az erdélyi magyar kisebbségi egyházak kifejezetten azon céllal, hogy megteremtse a romániai magyarság biztosító intézetét. Gazdasági közéletünknek ez igen fontos állomása volt, mivel tudvalevőleg évenként igen nagy összegre rugó hozzájárulással adózott magyar közönségünk a tőlünk idegen gazdasági érdekköröknek akkor, amikor a biztosítási üzleteit nem magyar érdekeltsgű társaságnál volli kénytelen elhelyezni.

Az öntudatos kisebbségi gazdasági politikánk egyenesen megkövetelte ezen nemcsak hűzgapótló, hanem egyenesen nélkülözhetetlen gazdasági intézményünk létesítését, amely hivatva van az idegen gazdasági érdekszférák szolgálatába kerülni, évenként több száz millióra rugó magyar kisebbségi nemzeti vagyonszert a saját érdekköreinknek visszamenteni. A magyar közönségünk gazdasági tisztánlátásának és a helyzet jól felfogott felismerésének köszönhető, hogy ez a vállalkozásunk valóban sikerült és évről-évre nagy arányú fejlődés tanujelét szolgáltatja.

Ennek a fejlődésnek a folyamánya, hogy sikerült a világpiacra is magának tekintélyt kivívott »Minervának« ez év elejétől kezdve a nagy világcégekkel közvetlen viszontbiztosítási kapcsolatokba lépni. Eddig viszontbiztosítója a nagyszabású Transsylvania biztosítóbanc volt, amely hasonló intézménye a szászoknak, mint a Minerva a magyarságnak és amely idejében megalakulva, ma már a szász kisebbségnek egyik leghatalmasabb közgazdasági erőssége. Ezen kapcsolat másfél évi fennállás után most barátságos uton megszűnt és a Minerva új viszontbiztosítója a világhírű Nordstern konzernhez tartozó berlini Rückversicherungs-Vereinigung A. G., va lamint a budapesti Foncière társaság és az eddig is jól ismert budapesti Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Mint külön érdekességet kell megjegyeznünk, hogy ezen utóbbi hatalmas társaság ezen kapcsolatot létesítése által most a Minerva által ismét visszakerült a romániai piacra, »honnan tudvalevőleg teljesen kivonult akkor, amidőn az itteni Agronomullal (Gazdák Biztosító R. T.) az összeköttetése még korábban teljesen megszűnt.

A Minervának ezen újabb fejlődését gazdasági közéletünkben egy igen örömdetes jelenségként kell üdvözölnünk, mert igazolása annak, hogy a közismert sivar gazdasági helyzetünknek is vannak olyan oázisai, amelyeken mint a magyar összetartás menedékhelyein, megnyugvással pihenhetünk meg.

A holdfogyatkozás, amelyet mult lapszámunkban jelezünk, április 2-án este, kedvező időjárás lévén, jól megfigyelhető volt s a szép égi tüneményt, amely este fél 8 órakor kezdődött és majdnem éjféltől ért véget, városunkban is sokan megcsodálták.

SPORT.

Az N. S. E. Udvarhelyen.

Régi szokás Udvarhelyen, hogy a tavaszi footballesezon husvétvasárnapján kezdődik. Ettől a szokástól most sem tértek el a helybeli sportvezetők s gondoskodtak arról, hogy az ünnepen megfelelő atrakcióban részesüljön a közönség. Ugyanis a Hargitának sikerült husvét két első napjára lekötni a nagyszabású több-szörös bajnokcsapatát, az N. S. E.-t. Az N. S. E. Erdélynek egyik legrégebbi sportegylete, amelynek ugy Erdélyben, mint a Regában igen jó híre van. Szimpatikus, fair együttes, közönségünk bizonyára jól emlékszik az N. S. E. és Hargita régebbi találkozásaira amelyek mindig élvezetes sport-szórakozást nyújtottak.

Az N. S. E. utoljára 1924-ben járt Udvarhelyen, így tehát érthető a nagy érdeklődés, amely iteni szereplésüket kíséri.

A szebeni kék-fehér csapat husvét első napján a Hargitával, másodnapján az MTE-vel mérte össze erejét.

A rendezőség másként is gondoskodik a közönség szórakoztatásáról, amennyiben a mérkőzések előtt és a szünetben katonazenekarral fog játszani az új sétatéri pályán.

Mind a két mérkőzés előtt a »Hargita II.« csapat játszik előmérkőzést a Munkások kombinált csapatával.

HIREK.

Április 3.

Husvét-i istentiszteletek sorrendje.

A rom. kath. plebánia templomban. Nagyszombat: délelőtt 8 órakor tűz-, husvét-i gyertya- és vízszentelés, ezután szentmise. Délután 6 órakor feltámadási körmenet. — Husvét-vasárnap: délelőtt 8 órakor olvasott szentmise, eledetek megáldása. Délelőtt 10 órakor ünnepi mise, szentbeszéd. Misközben az ujonnan szervezett vegyes énekkar énekel. D. u. 6 órakor ünnepélyes vecsernye. — Husvét-hétfő: délelőtt 8 órakor olvasott szentmise, délelőtt 10 órakor énekes szentmise, szent beszéd, délután 6 órakor vecsernye. — Husvét-kedd: délelőtt 9 órakor énekes mise A Plebánia kéri a híveket, akik a feltámadási istentiszteleten részt vesznek, hogy a körmenetben is szíveskedjenek részt venni, beállva a szokásos sorrend szerint a menetbe és ezáltal is emelni a körmenetnek ünnepélyességét.

A Ferenczrendiek templomában. Szombaton este 7 órakor feltámadási körmenet. Utána az eledetek megáldása. Első és másodnapján reggel 7 és 11 órakor olvasó-mise, 9 órakor énekes-mise és predikáció. Mindkét napon este 7 órakor ünnepélyes vespers vecsernye. Harmadnapján reggel 7 órakor olvasó mise, d. e. 10 órakor énekes mise.

A református templomban. Első nap d. e. 10 órakor rendes istentisztelet és urvacsozasztás, d. u. 6 órakor rendes istentisztelet. Predikál mindkét alkalommal Vajda Ferenc lelkész. Másodnapján és harmadnapján délelőtt és délután ugyanazon időben, rendes istentisztelet. Predikál: Nagy Zoltán segédlelkész.

Az unitárius egyházközség a husvét ünnepélyesebbé létele végett vendégül látja Boros Jenő székelykereszturi lelkész-tanárt, aki husvét első napján d. e. 10 órakor ünnepi beszédet tart, utána pedig h. lelkész segítségével urvacsozást oszt a híveknek. Az ünnepen minden más szolgálatot Nagy Béla h. lelkész végez.

Boldog husvét-i ünnepet kívánunk lapunk minden olvasójának és barátjának.

Az E. G. E. új elnöke. Az Erdélyi Gazdasági Egylet virágvasárnapján, Kolozsváron megtartott közgyűlésén, az elhunyt báró Jósika Gábor helyébe gróf Bethlen Györgyöt választották meg egyhangú lelkesedéssel elnöknek. Bethlen György egyik alelnöke volt, eddig is, az egyletnek.

x Köszönetnyilvánítás. Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik egyetlen jó felejtethetetlen Bandika kis fiunk temetésén részt vettek és mélyéges fájdalomunkban osztoztak. Fülel Andor és neje Berekméry Annus.

Adózás ünnepnapokon. Az adóklvetési tárgyalások az ünnepek alatt sem szünetelnek. Nagypéntekre és husvét másodnapjára is tüztek ki tömegesen tárgyalásokat. Bármilyen fontosak az adóklvetési munkálatok, mégis megérdemelné ez a nagy és szent ünnep, a keresztény világ legnagyobb ünnepe, hogy a hatóságok kegyelettel legyenek az iránt és tiszteljék a hívők vallásos érzületét, amelyet ma különösképpen nem szabad gyöngíteni, hanem éppen erősíteni, s ezt főként a hatóságoknak nem volna szabad szem elől téveszteni. Annál inkább bántó ez az eljárás, mert tudomásunk szerint a román husvét napján az adótárgyalások teljesen szünetelnek.

Halálozás. Fülel Bandika, Fülel Andor szentegyházassalvali kereskedő és neje Berekméry Annus egyetlen kis gyermeke, 6 éves korában márc. 30-ikán meghalt. — Kállay József 21 éves korában március 30-ikán városunkban elhunyt. Csak nemrég rukkolt be katonának s az ott kapott, tifusz elleni beoltás után rosszul lett, hazajött és hosszag, kínos szenvedés után halt meg. Nagy részvét mellett temették április 1-én délután. — Elhaltak még: Matkáné Major Vilma 24 éves, Görgényi János 22 éves korában.

Egyházi adók felhajtása. Azt a hírt terjesztik, nyilván egyházellenes emberek, hogy Rápeanu pénzügyigazgató felsőbb rendelet folytán utasítást adott a pénzügyi közegeknek, hogy egyházi adók behajtásával ne foglalkozzanak. A megyetanács szerdai közgyűlésén a pénzügyigazgató, a hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy ilyen rendeletet sem ő nem kapott, sem hivatalnokainak ilyen utasítást nem adott.

Meghívó. Romániai munkások rokkant segélyző és nyugdíjgyűlésének Odorheiu-i 41-ik fiókpenztára évi rendes közgyűlését f. hó 5-én, vasárnap, husvét elsőnapján délután 3 órakor a rom. kath. fiu elemi iskola helyiségében fogja megtartani, melyre ugy a rendes, mint a rokkantsegélyt élvező tagjait az elnökség tisztelettel meghívja. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó; 2. Pénztárnok jelentése; 3. A hiányzó tisztviselők helyének választás utján leendő betöltése; 4. Indítványok.

A mezőgazdasági kamarához a monori kerti magvak megérkeztek. Bárki által vásárolhatók. Here, lucerna és répa magvak, zab és árpa pár nap alatti megérkeznek. Bächer és eberhardi talajművelő eszközök, vetőgépek, triőr, Kalmár rosta raktáron vannak, megtekinthetők.

Mozihirek. Vasárnap délután 1/26, este 1/29 órakor (Hétfőn nincs mozi-előadás) Kedd délután 1/26 este 1/29 órakor Az én fiam főszerepben Emil Jannings. Hangos filmszenzáció. Emil Jannings, a nagy filmek legendás hőse, e legújabb filmjében, melynek címe az ő egész egyéniségét kifejezi, művészi lelkének minden indulata- előadó tehetségének minden tökéletessége jut kifejezésre. Nagy szenzáció! Szerda, csütörtök, péntek, szombat nincs mozi-előadás. Jön a hangos filmek legnagyobbik Hay-Tang, főszerepben Anna May Vong a kínai nagytehetségű film-csillag.

Bolti betörés. Hétfőre virradó éjjel ismeretlen tettesek kibontották a Hánn József bolt helyiségének az árubódé felőli kőfalát s ezen a részen behatolva, a kézipénztárból 7 800 lej készpénzt s az üzlethelyiségből különféle árukat, csokoládét, konzerveket, dohányt stb. vittek el. A rendőri nyomozat eddig még nem vezetett eredményre. Nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy hasonló éjjeli betörések igen gyakran ismétlődnek meg városunkban, anélkül, hogy a rendőrök észrevénnek és megakadályoznák azokat. Talán joggal kezdetjük az esetek felsorolását azzal, amely éppen könyvnyomdánkunkkal történt ezelőtt két esztendővel, amikor egy hős társaság kivágta és felbontotta a könyvnyomda bolt helyiségének utcai vasredőnyét és a kirkatot meggyújtotta. A főutcán, a Ferdinánd király-uton történt ez a betörés, amely kétségtelenül nagy zajjal járt, de a fényesen kivilágított uton egy rendőr se vette azt észre s a tettesek kilétét még ma is homály fedi. Legújában, nem is olyan régen, a kökeresztvári Rösler házban levő két üzlethelyiségbe törtek be, ugyanezen házon a kemény bádogcsatornákat több helyen megrongálták, sőt egy alkalommal a falba épített cukorka automatát feszítette le valaki — s mindez megtörténhetett úgy, hogy azt a rendőr őrszem észrevette volna. És most legújában megtörtént az, hogy a város legforgalmasabb pontján, a rendőrségi épülettől alig 30 lépésnyire, kibontják egy üzlethelyiség kőfalát és a rendőr nem hallja a döngést, a lármát, amivel egy ilyen munka még nappal is jár s amit az éjszaka csöndjében fokozott mértékben meg kellene hallani. A közbiztonság érdekében mutatunk rá ezekre a feltűnő esetekre.

A n. é. közönség szíves tudomására adjuk hogy munkadíjainkat a mai viszonyoknak megfelelően lényegesen lecsökkentettük.

Ondolás nyakkiborítással 15 lei
Hajmosás champonnal . . . 15 lei
Manicur . . . . . 10 lei
Bérlés 12 ondolásra . . . 150 lei
„ 12 manicurözésre . . . 100 lei
Hajfestés, garanzáltan jutányos áron.
Szíves pártfogást kér
az „Ideal“ hajgyógyászalon
Florin-ház

Vegyeshirek. — A marosvásárhelyi cukorgyár ez évben megszünteti üzemét, mert a pénzügyminiszter akkora adót rótt a termelésre, hogy a gazdák a cukorrépaért az eddigi 32 lej helyett csak 12 lejt kaptak mázsánként s így a répatermeléssel nem érdemes foglalkozni. — Szófiában Rudnay Lajos magyar követ elnöklésével megalakult a Bolgár Magyar Kereskedelmi Kamara. — A Kreugerék gyufamonopolium vállalata az első üzleti év mérlegében 150 millió lej részvénytőke mellett 21 millió lej veszteséget mutat ki. — Amerikából a munkanélküliek óriási tömege indult Angolország felé. A munkanélküliek a legkétségbejött nyomonban vannak, fűvet esznek és egyetlen vágyuk, hogy még egyszer hazajuthassanak. — Nikaragua, délamerikai állam fővárosát, Managuát, a földrengés teljesen elpusztította. Minden ház összeomlott, több mint két ezer ember meghalt s majdnem kivétel nélkül az egész lakosság megsebesült. A földrengés után tűz keletkezett, a pusztulás és nyomor leirhatatlan. A földrengés következtében az angol és olasz követ is életét veszítette.

Bul. Regele Ferdinand 73 sz. alatti vendéglőmet eladom vagy kiadom.

Továbbá értesitem a tisztelt vevő közönséget, hogy üzletemben, elsőrendű óbort (leánykát) 36 és újbort 24 leuért árusítok.

Tisztelettel: Baczó László vendéglős.

A Kuvar s a német nyelv.

Kuvar és német szó, kavics és vízcepp — hogyan kerülnek ezek együvé?

Udvarhely városának az alsó végén, az országot mellett, fekszik vagy inkább emelkedik egy domb, helyesebben hegyoldal, az úgynevezett kavicsos Kuvar. Hajdan ennek a Kuvarnak egyik dombhajlását úgy hitták: ákasztófa domb, amely nem csupán vesztőhelyül szolgált, hanem egyszerűsmind a megégetésnek is máglya pontja volt, ahol szomorú alkalom adtán egy ócfalvi cigány gyepmester — »az ócfalvi hóhérsé« dolgozott.

Történt az időben, hogy II. József császár, mint abszolút uralkodó Bécsben, az egész birodalmára vonatkozólag s ekként Erdély nagyfejedelem-ségre (Grossfürstenthum), tehát a Székelyföldre kiterjedőleg is, nagy önbizakodással az 1784 ik esztendőben egy császári nyelvpáncsot, nyelvrendeletet adott ki. Ebben a rendeletben meghagyta a császár akiknek ilik, hogy ezentul az iskolákban a rektorok, tanítók, kántorok ne a lakosság nyelvét, ne az anyanyelvet tanítsák a gyermekeknek, mely csak házi nyelv, hanem oktatólag tanítsák a német nyelvet és a latin nyelvet, mert a német a hivatalos és az állami nyelv. József komoly, de nem okos elhatározású ember volt. Pár év múlva ezután a nyelvrendelet után Bécsből a császár egy egész rakomány német ábécés könyvet, német fibelt küldött szekerekkel Erdélybe. Erdélyben a székelyek fő és anyaszékébe Udvarhelyre, hód végre valahára abból a német tudományból hadd pallérozdják, hadd civilizálódják, hadd germanizálódják a székely. Az akkori székely királybíró a megérkezett német könyvecskéket az ősi székékhöz egyik sötét kamrájába rakatta be, oda, hol egy asztalon a láncos buzogány mellett egy hosszú, rozsdás, német gyártású egyenes kard vagy inkább pallos állott. A régi Udvarhelyen ugyan, mint municipális központnak, régente pallosjoga volt.

Udvarhelyt a széki királybíró (judez regis et sedis) abban az időben kadicfalvi Török Antal volt, egy felvilágosult, magas, fekete, kemény nyakú székely-magyar.

— Nagypám sokszor beszélte nekünk gyermekeknek, — mondotta egyszer kadicfalvi dr. Török Albert, Udvarhelyvármegye volt főispánja — hogy mikor 1790 ben lassan későn híre jött ide József császár halálának, nagypám a német könyvecskéket szekéren kivitte a Kuvarra. A szekeret hajduk kísérték.

A két ruhás, szűk nadrágú széki hajduk oda, a Kuvar hegyoldalra, mentőkben fenyőfa szurkot vittek fel magukkal, ott a Der, die, dast megszurkolták, a német ábécés könyvecskéket máglyába rakták, meggyújtották és elégették.

Igy lett az akkori székelyek között a német szóból, nyelvrendeletből és a német tudományból: füst, pára, kőd és vízcepp!

Balásy Dénes.

Ujabb állami monopoliók. A gyufa és a telefon bérbeadása után állami monopoliommá teszik az elektromos áramot az Energia-törvényt módosító javaslat szerint, s azután azt is valamely külföldi pénzcsoportnak fogják bérbeadni. El lehetünk tehát készülni rá, hogy a villanyfogyasztás is drágulni fog. De bérbeadó lesz a filmbehozatal is, amit szintén monopolizálni akarnak s aminek a megszerzése ellenében egy német-amerikai társaság hajlandó 30 millió dolláros kölcsönt adni az államnak. Hír szerint bérbeadók lesznek a romániai petroliumföldök is és pedig az amerikai petroliumkirály, Sir Deterding akarja innen elátni a Balkánt és Keleteurópat petroliummal és benzinnel. Maholnap mindentünk bérbe lesz adva.

A helybeli Unitárius Leány Egylet f. hó 15-én este 8 órai kezdettel nagy-szabású teaestélyt rendez a Barkóczy vendéglőben. Változatos műsorról gondoskodik és mindenkit szívesen lát a rendezőség.

x Ety szép utcai szoba (butorozva) kiadó. Cim: a kiadóban.

Egyházi adófizetés. A helybeli református egyház presbiteriuma felkéri azon egyháztagokat, kik 1929, 1930 évekről, egyházi adójukat még nem fizették be, hogy annak befizetéséről haladéktalanul gondoskodjanak. Ellen-eseiben az egyház kénytelen végre-hajtásokhoz folyamodni, mert a két évről 55 ezer lej hatrálék van. A házbérek állami adóba le vannak foglalva, s így az egyház még a legszükségesebb kiadási kötelezettségének se tehet eleget.

A sportegyesületeknek vasuti kedvezményt adott a C. F. R, amennyiben tagjaik, ha nyolcas, vagy ennél népesebb csoportokban utaznak, a vasuti jegynek csak felét fizetik.

Kétezer erdélyi gazda látogatta meg a magyarországi országos mezőgazdasági kiállítást és állatvásárt, amely a közelmúlt napokban óriási sikerrel zajlott le Budapesten.

Toth Kálmán születésének százados évfordulóját március 30 án méltó módon ünnepelte meg a költő szülővárosának, Baja városnak közönsége. A kegyeletes ünnepen képviseltette magát a Kisfaludy-Társaság és a Magyar Tudományos Akadémia. Toth Kálmán a Petőfi követői között a legkiválóbb költő volt. Végigküzdötte a szabadságharcot, majd pedig újságíró lett Pesten. Ő alapította meg az első politikai élclapot *Bolond Miska* címmel. Szívósan küzdött a németesítő rendszer ellen, amiért többször fogságot kellett szenvednie. A szerelem édes bus epekedése és a hazaszeretet szó-lal meg lantján. Nép-daljai mai is közismertek. A szabadságharc nagy eseményeinek a dicsőítője. Ismert szép költeményei: *Előre és Kik voltak a honvédek?* Ezenkívül írt vígjátékokat, népszínműveket és tragédiákat is. Ötven éves korában 1881 ben halt meg. Az ő fia volt a híres író: Toth Béla is.

Az udvarhelyszéki husvéti határkerülő címen tart előadást a budapesti Rádióban f. hó 4-én délután 6.10 órakor Folberth Gusztáv, aki gyermek-és ifjúkorát városunkban töltötte s akinek bő alkalmá volt az évenként szokásos határkerülőseket megfigyelni.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közleményei. A Kamara-közönsége közli, hogy a C. F. R. közbejárás-folytán leszállította 500 leire a vagon rendelési kauciót az őstermelők részére, kivéve a szeptember, október, november és december hónapokat, amikor is a kérdéses kaució 1000 lei. — Fakeskedők és fatermelők tudomására hozzuk, hogy folyó év április hó 7 én a városháza dísztermében az »Oficiul Central de Licitație« árlejtést fog tartani az állami hivatalok tűzifa szükségletének a fedezésére.

A szombatfalvi ifjusági egylet műkedvelői április 6 ikán, husvét másodnapján este 8 órai kezdettel, a Nép-ház helyiségében táncdal egybekötött jótékonycélu színelőadást rendeznek. Színe kerül Győri Vilmos 3 felvonásos népszínműve: Nótás Kata. Szereplők: Dénes Mancsi, Sándor Ferenc, Gothárd Béla, György Rózsika, Mátyás Sándor, Mátyás Dénes, Cseke Lajos, Sándor Mariska, Széll Miklós, Nagy Pál, Máté Gizi, Dobai Eszti, Varga Árpád, Barabás Laci, Leiber Erzsike, Boér Rózsika, Jére Ferenc, Máté Lajos, Sebestyén Margit, Máté Berta, Demeter Mariska, Katona Rózsika, Katona Domokos, Mátyás Lajos, Siklódi János, Balázs Veronika, Varga Zsuzsika, Péter Ilonka. Előadás után tánc reggelig, kiváló zene, jó bor, mérsékelt belépti díj. A közönséget ezuton hívja meg a rendezőség.

Kisfaludy Károly: »Csalódások« című vígjátékát másodszer is előadták szufolt ház előtt március 28 án Székelykeresztúron. Dr. Fazakas Miklós ügyvéd nemeslelkű adományával tette lehetővé, hogy tetszés szerinti csekély díj ellenében a székely nép is gyönyörködhetett a »Csalódások« nivós előadásában és a szép, korhű ruhákban. Az előző jó gárda derekas munkája mellett új szereplők voltak: Szermerjay Károly, aki Mokány földesur szerepét játszotta a tőle megszokott könnyedséggel, általános tetszés mellett; Lidi szerepét Sófalvi Emma adta bájos kedvességgel. Lőrinczy Gézáé és Tamás Ilonka rendezők megérdemelt fáradságos munkájukért az ismételt köszönetet.

A divathos.

Arra intnek a nagy urak minket, székelyeket Ne hagyjuk el az ősi, szép népviseletünket. Igazuk van mert ha kapu sarió a kezünkbe, Sebet vág a ridikül-láncz kergos tenyerünkbe.

De az uri nők se jobbak, bárha ők vezetnek, Bárha csunya a divatjuk, arról le nem tesznek. Ősi nemes viseletjük ők is mórt hagyták el? Stampat. repülő köntössel miert vdtották fel?

Amikor majd ősi nemes ruhákban vezetnek, Kéz a kézben s szív a szívben mivelünk éreznek, Örömetelre kiálunk fel s őszintén fogadjuk: Székely lányl székely szoknya, soha el nem [hagyjuk!]

(H.-szentmárton) M. Széki Juliánna.

x Köszönetnyilvánítás. Hálás köszönetemet nyilvánítom egy a helybeli, mint a vidéki ismerősöknek, akik egyetlen fiam Nagy András temetésén részt vettek és mérhetetlen fájdalommat enyhítették. Különösen fogadják hálás köszönetemet Molnár József helybeli lakos és Zoltán Ferenc szentpéteri lakos, akik a legnagyobb odaadással, fáradsággal segítettek Buzéból hazaszállítani fiam holttestét. Jó és nemeslelkűkért Isten áldja meg őket. Nagy Andrásné.

Gyümölcsészeti előadást tartott március 28 án Városfalván Barta József ny. tanító, a mezőgazdasági kamara kiküldöttje, aki magas korát meghaladó frissességgel, elevenséggel tárta a szép számban összegyűlt közönség elé a kertészet és gyümölcsészet terén eltöltött hosszú életének gazdag tapasztalatait. A fák és virágok szerelmese volt ő egész életében s ha mindenki úgy szeretné a fákat és a kerteket, mint ő, az egész megyét egy szép gyümölcsös kertté lehetne várszolni, s akkor sikerülne a törekvés, hogy ennek a szép ügynek a hasznát is leszedhessük a közzgazdasági tényezővé váló gyümölcsstermelés formájában. Felneveltek és gyermekek egyaránt sokat tanultak a városfalvi előadásból, melynek végeztével lelkes éljenzéssel köszönték meg azt.

Szomorú és neveltséges. A bór-és cipőiparosok országos szövetségének március 19-ikén Bukarestben tartott közgyűlésén az ujonnan megválasztott elnök, Sylvestru Nicolae, székkfogaló beszédében azt az »eredeti« javaslatot tette, hogy ezután csak az lehessen cipész, aki tud románul. Az ilyen szomorú és egyben neveltséges jelenségek jellemzik az országunkban teljesen elfajult nemzetieskedést és nemzeti hősködést.

A székelyudvarhelyi vadásztársaság március 30 ikára egybehívott közgyűlése, a tagok kellő számban való meg nem jelenése miatt nem volt megtartható s így a közgyűlés április 9 én délután 5 órakor fog megtartani, a Barkóczy-féle helyiségben. A közgyűlés most már a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz. Helyes és kívánatos lenne azonban, ha a társulati tagok érdeklődést tanúsítanának a társulati ügyek iránt s ne bíznának mindent a véletlenre és az elnökségre. A közgyűlés arra való, hogy ott mindenki tárja ki a szívét és panasolja el, amit sérelmesnek tart, mert csak így lehet segíteni a hibákon és a nehézségeken. A duzzogás, az elégedetlenség nem jogosult, ha nem igyekszünk a bajokon magunk is törvényadta módon, szavunk nyílt felemelésével segíteni. Általános elégedetlenség tapasztalható például a tagsági díjak túlmagas volta miatt, aminek következtében nagyon sok tag nem tudja vadászjegyét kiváltani. A kívül való panaszkodás azonban semmit sem ér, eredményt csak a közgyűlésen való egységes fellépéssel lehet elérni, ami elől bizonyára az elnökség sem zárkózna el.

Hálás köszönetet mondok a helybeli »Jótékony Nőegylet« Elnökségének, hogy engem betegségemben felkerestek és nélkülözésemben rögtöni segélyben részesítettek. A Jótékony Nőegylet vezetése olyan kezekben van, hol sohsem mondják azt az oda folyamodó szegénynek, hogy: »Nincs« Igazi szegény részére, mindig nyújt segítséget. A jó Isten segédleme legyen ez áldásos egyesület működésén. Hogy még sok szegénynek történhesse le bánatát könnyeit. Továbbá köszönöm az »Orbán Testvérek« uraknak, hogy az én és 10 éves nyomorék kis fiam részére, minden héten 1/2 kiló húst adnak. A jó Isten fizesse meg. Özv. Varga Józsefné.

Katolikus tanítók! Folyó ügyeink megbeszélése végett április 13-ikán d. e. 9 órakor Székelyudvarhelyen a róm. kath. fiúiskolában rendkívüli közgyűlést és énekpróbát tartunk, melyre ezután hívom meg a kartársaimat, kérve a teljes számban való megjelenést és az énekpróbára való kellő előkészülést. Elnök.

x Aki bő és szép gyümölcsstermet akar elérni, gyümölcsfáinak ápolását most a koratavasszal kezdje meg. Kipróbált és legjobban megfelelő gyümölcsfavédő szerek használata által tisztesítésénél is több és szebb gyümölcsöt teremnek a fák. A szép gyümölcsöt jól lehet értékesíteni, kevés fáradsággal sok pénzt szerezni. Elsőrendű és a legjobban bevált gyümölcsfavédő szerek gyáriárakban használati utasítással a Rózsa illatszertárban és Szentpéteri Gyulánál kaphatók.

KÖZGAZDASÁG.

Gyümölcsstermelésünk.

Gazdasági Kamaránk egyik főfeladatául tűzte ki: vármegyénkben a gyümölcsstermelés fellendítését.

A gazda közönségnek gyümölcsstermelésre való buzdítása, a gyümölcsösöknek helyes kezelése, kártevők elleni védekezés, a permetezés gyakorlati bemutatása céljából a kamara megbízottakat küldött ki, a kik a vármegyei községek érdeklődőinek, körzeti csoportok szerint rendezett folyamatos megbeszélésein a gyümölcsstermelés és értékesítés fontos teendőit ismertetik. Örömmel vesszük hírül, hogy a kiküldötték buzdító munkája alapján, a közönség mindenhol nagy érdeklődéssel vette munkálat alá a gyümölcsstermelés fellendítését és evégett megalakítják a Gyümölcsközség együttességét és ennek révén kérelmezik a kamarától egy 10—15 holdas központi gyümölcsfa iskola létesítését, hogy a mi éghajlatunknak és talajunknak megfelelő gyümölcsfa-oltványokat olcsó árban tudjon beszerezni a gazdaközönségünk, azután szervezzen egy gyümölcsészeti tanfolyamot, hogy ennek kitanulása révén minden faluban legyen, egyelőre legalább 1—2 egyén, akik a fontosabb gyümölcsstermelési dolgokban jártasságot szerezzenek. Az Erdélyi Gazdasági Egylet virágvasárnapján tartott közgyűléséből szintén főprogramjául tűzte ki: a gyümölcsstermelés és értékesítés, — mint egyetlen biztosan és legkiadósabban jövedelmező — mezőgazdasági ágazatnak, minél szélesebbkörű felkarolását.

Gazdasági kamaránk ezen örvendetes és általános helyesléssel kísért akcióját mindnyájan a legelénkebb figyelemmel kísérrjük és jövőbenéző nagy eredményeket várunk attól.

Piaci árak. Buza: 65—70, rozs: 55—60 árpa: 55—60, zab: 34—36, tengeri: 48—50, paszuly 100—105, burgonya 24—26 lej vékánként. v-6.

Portărele pe lângă Judecătoria Cristur. No. 1235, 2374—1930.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul grefier prin această publică că în baza deciziei Nr. G. 1361—1930 din Dicționarul Nr. G. 2374—1930 a judecătorei din Cristur în favorul reclamantului Băca Economică S. A. din Dicționarul a repr. prin Dr. Vioa Sándor avocat contra dom. în V-ța pentru încasarea creanței de 11000 Lei și acc. sale se fixează termen de licitație pe ziua de 18 Aprilie 1931 ora 16 d. m. la fața locului în comuna Vețca unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară mobile: animale unealte de economie, mobile din casă, mașini și parte în valoare de 6860 Lei. În caz de nevoie și sub prețuri de estimare.

Prețuiziunea care e de încasat face 11000 Lei dobânzile de 15% scotind din 25 Ianuarie 1930 iar spesele până acum stabilite de 5605 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost sechestrato și de alții și acștiia și ar fi căsuțat dreptul de acoperire licitație prezintă oare ordo nată și în favorul acestora în sensul legii LX 1881 § 192

Cristur, la 11 Martie 1931.

V. Hrizea grefier.

Megérkeztek és olcsón kaphatók:
Trench coatok, esőköpenyek, rőfös rövidárúk, szőnyeg reszlik, viaszos vászon abroszok, ponyvavásznak, nap- és esőernyők: **Löblnél** Pr. Elisabeta (volt Bethlen-utca).

x A méhészetben teljesen jártas, szakképzett egyént keresünk, aki 100—120 méhcsaládot a havason kezelne. Feltételeket kérjük Páll Albert Zetea címre küldeni.

Kiadótulajdonos: a Könyvnyomda R.-T. Odorheiu—Székelyudvarhely.

Értesítés.

Tisztelettel tudomására adom egy a helybeli, valamint a vidéki n. é. építendő közönségnek, hogy elvállalom kisebb épületek átalakítását és felépítését. Beton- és mozaik-munkákat személyesen végzek.

A n. é. közönség szives támogatását és pártfogását kéri, tisztelettel:

László Dénes

kőműves-íparos.

Külföldi küküllőmenti bor házhoz
22 lej
Szabó Károly vendéglőjében.

Kiadó lakás.

A Pac közepében emeleti 3 szoba, előszoba, konyha, kamra kiadó. Erdéklődni a kiadóban lehet.

3 szoba, konyha, kamra, kiadó: Kossuth-utca 61 szám alatt. Értekezni ugyanott lehet.

Kocsi-tűzoltófecskendő

szívó- és nyomóömlőkkel felszerelve eladó. — Ajánlatok Önkéntes Tűzoltó-Egyesület Sz. udvarhely címre küldendők.

Rhode Island Rehd

importált törzsektől származó keltető tojások kaphatók:

Barra Albertnél

Odorheiu, Petőfi utca 7 szám.

Kiadó 2 szoba, konyha, üveges veranda és egyéb mellékhelyiség Orbán Balázs-utca 37 sz. alatt. Azonnal beköltözhető.

Udvári lakás kiadó.

Cim a Turulban.

Meghívókat, gyászlapokat, valamint minden, a nyomdai termékek körében előforduló más nyomtatványokat csinos és izléses kivitelben készít a

Könyvnyomda Részv.-Társaság

műintézete.

Írószere- és papírkereskedésében mindenféle irodai szükségletét mindenki olcsón :: beszerezheti. ::

„SZÉKELY KÖZLELET” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Allandó nagy raktár

mindenféle fiom férfi-, gyermek- és vidéki kalapokban, sapkákban, olcsó áron. Férfi- és női kalapok javítását vállalom.

Szives pártfogást kér:

KESZLER ALBERT
volt Ötvös-utca.

Eladó:

Bőgözben az Ugron féle nagy fogadó, 9 szoba, 2 pince, 2 istálló, 2 csűr, beálló szin, kert. Jelenleg évi hasznobér 40 000 lej Vevő vételi után 3 hónapra bekötözhetik. Házhoz kötött italmérsi engedély. A vételtár részletekben is fizethető. — Ugyanott eladó egy 5 holdas prima szénatermő hely. Értekezni lehet az ócsafői malomban **Biró Mózes** tulajdonosnál.

Vállalunk: Női, férfi fehérneműk, piamák, kelengyék készítését.

Tervezünk: Művészi stílusban függönyöket, ágyterítőket

Montírozunk: Divány, ágypárnákat legjutányosabb árban.

Dús választék: rövid és kötött árúban, kézimunka anyagokban, mélyen leszállított árban.

„REKLAM” áruház

Odorheiu, Bul. Regele Ferdinand 27.

Hirdetmény.

Mi alólirt bankok, a kamattörvényre való tekintettel, a mai napon megállapodtunk abban, hogy a nálunk elhelyezett könyv- és folyószámlai betétek után 1931 április hó 1. napjától

a legalább 6 óra lekötött betétek után évi 9%

a látra szóló betétek után évi 8%

az 5000 lein aluli betétek után évi 6%

kamatot fogunk brutto (a tőkekamatadó betudásával) a betéteseknek fizetni.

Már most megállapodtunk abban is, hogy ha a Banca Națională a jelenlegi 9%-os kamatlábát mérsékelné, az esetben a nálunk elhelyezett betétek kamatlábát ugyanazon mérvben mi is csökkenteni fogjuk.

Odorheiu—Székelyudvarhely, 1931 márc. 30.

Dicsőszentmártoni Ált. Hitelbank székelyudvarhelyi fiókja.

Közgazdasági Bank parajdi fiókja.

Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyi, székelykeresztúri, oklándi és parajdi fiókja.

Vereinigte Gewerbe- u. Hypothekenbank (Egyesült Ipar- és Jelz. Bank) székelyudvarhelyi fiókja.

Volkbank Ag. (Népbank) székelykeresztúri és erdőszentgyörgyi fiókja.

Dela Judecătoria rurală din Cristur. Nr. G. 5002—1930.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel delegat pe lângă Judecătoria rurală din Cristur prin aceasta publică, că în baza deciziei Judecătoria rurală din Cristur, sub No. G. 5002—1930 în favoarea următorii Agronomul soc. de asig. din Brașov repr. prin Kiss Eugen adv. din Brașov pentru incassarea creanței de 3100+202+3100+202 Lei și acc se fixează termen de licitație pe ziua de 9 Aprilie 1931 ora 15 p. m. la fața locului în comuna Cristur undese vor vinde prin licitațiune publică judiciară: mașina de scris „Remington” dulap ptr. cărții, masa de birou divan scauni și etc. în valoare de 8600 Lei. In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de incassat face 3100+3100+202+202 Lei cap dobânda de 12% dela 8 Apr. 1929 iar spesele până acum staverite de 4938 Lei.

Cristur, la 31 Martie 1931.

Indescifrahil deleg. jud.

Figyelem!

Itt az alkalom a rossz gazdasági viszonyok miatt, hogy husvétra ne maradjon senki ruha nélkül, jó anyagból készített ruhák 1000 lej. Tegyen próbavásárlást.

GOLD IZIDOR.

Kiadó

Pluhár Gábornál 4 szoba, konyha, csukott veranda. — Azonnal elfoglalható.

Könyvnyomda Részvénytársaság Odorheiu—Székelyudvarhely.

Administrația județului Odorheiu. No. 3370 K.—1931. 1 Aprilie 1931.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că, bugetul administrației acestui județ pe anul financiar 1931 precum și modificarea bugetului județean pe anul 1930, votați fiind de către consiliul județean în ședința de 1 Aprilie 1931 sunt expuși la dispoziția celor interesați în cabinetul D lui Șef al serviciului financiar (camera No. 42) pe timp de 10 zile libere începând dela ziua de azi și până la 10 Aprilie a. c. inclusiv, potrivit dispozițiilor art. 567 din legea pentru organizarea adției locale.

Eventualii apelanți sunt rugați a-și declara apelurile în intervalul de mai sus, cari se vor adresa la Comitetul Local de Revizuire din Cluj și se vor depune în primirea biroului registraturii dela această Administrație. Preș. deleg. cons. jud., Șeful serv. fin., **Dr. Sebesi Ákos** T. Szócs

Dela Judecătoria de Ocol din Cristur. Nr. 506—1931.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul greșier prin această publică, că în baza deciziei No. G. 506—1934 a Judecătoria de Ocol din Cristur în favorul reclamantului Farakas Sándor dom. in Cristur repr prin Dr. Ferenzy Pál advocat dom. in Cristur pentru incassarea creanței 5300 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 24 Aprilie 1931 ora 14 d. m. la fața locului în comuna Cristur unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 1 car, 1 vacă, 1 vițel, 3 oi 20 de care de fan în valoare de 9200 Lei. In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de incassat face 5300 Lei capital, dobânzile cu 10% socotind din 15 Dec 1928, iar spesele până acum stabilite de 3514 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și acestia și ar fi câștigat dreptul de acoperire licitația prezentă este ordonată și în favorul acestei în senzul art. LX. 1881, art. 192.

Cristur, la 23 Martie 1931.

V. Hrizea greșier.

Judecătoria rurală din Cristur.

No. 688—1931.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziei sub Nr. 255—1932 a judecătoria rurală din Cristur în favorul reclamantei soției lui Szávuly Márton rá c. Deák Róza dom. in Atid repr. prin advocat Dr. Fodor Bo dizsár din Cristur pentru incassarea creanței de 12000 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 20 Aprilie 1931 ora 16 d. m. la fața locului în com. Atid unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară mobilele: 14 buc sicriu și etc. in valoare de 6300 Lei. In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de incassat face 12000 Lei capital, dobânzile cu 15.5% socotind dela 13 Dec. 1930 iar spesele până acum stabilite de 4303 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și acestia și ar fi câștigat dreptul de acoperire licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul art. LX. 1908, § 20.

Cristur, la 11 Martie 1931.

V. Hrizea portărel.

Br. Orbán Balázs-utca 22 szám alatt 3 szoba, konyha és mellékhelyiségek-ből álló lakás kiadó.

Ha elegáns és szép **cipőt** akar vásárolni, ugy keresse fel

Dobrai Károly

cipő-tüzletét,

ahol a legkényesebb igényeket is kielégítő dús választék áll rendelkezésre. Ugyanott mérték utáni megrendelések vétel-kötelezettség nélkül készülnek.